

fig over den store Varme; hvormed han omfattede Soldaterne i det Hele; men naar vi saa se hen til hvor vidt denne Varme strækker sig; og hos hvem den høitærede Minister har søgt sine Oplysninger; saa tror jeg ganske vist, at den Glæde, som vi ellers kunde have havt; Sællighed til at yttre over den høitærede Ministers varme Følelse, maa aftage Noget. Den ærede Minister udtalte saaledes, at han havde søgt meget detaillerede Oplysninger hos Løger og Befalingsmænd; men jeg hørte ikke, at han sagde et eneste Ord om, at han havde taget mindste Hensyn til den Stemning, som gaar igjennem de Menige. Jeg tror at kunne sige — og det er ogsaa bevdet fra forskjellige Sider — at en Sag ikke kan anses for at være tilstrækkelig oplyst, naar kun den ene Part høres, og lige saa vis, som jeg er paa dette, lige saa vis er jeg paa, at dersom den høitærede Minister havde søgt at faae at vide, hvilken Stemning der var mellem de Menige; saa vilde han ikke have fremkommet med sit Forslag om Kaserering og Kasernebygning — hvilket jeg dog ikke skal komme nærmere ind paa — og jeg tror da heller ikke, at den høitærede Minister vilde have stillet sit Forslag til § 22. Jeg skal ikke nu komme dybere ind paa, hvor vidt den nye Maade at bepsise Soldaterne paa er henigtsmæssig eller ikke; thi denne Sag er jo endnu i sin Fødsel, og jeg tror ikke, at vi have tilstrækkelige Oplysninger til at bedømme, hvorledes Soldaterne i det Hele ville føle sig tilfredse dermed. Men efter den Erfaring, som jeg har i saa Henseende — og jeg kan tale af egen Erfaring, thi jeg selv været Soldat og veed, at den Maade, hvorpaa Soldaterne tidligere bleve bepsiste, var i høj Grad slet — har jeg megen Betænkelighed ved at gaa ind paa noget som helst Bepsningsystem. Den høitærede Minister udtalte ogsaa, at den Spise, som blev leveret fra Markendetriet, var med Hensyn til Kraft 2. St. lavere i Værdi end den Spise, som Soldaterne kunde faae, naar de selv vare med til at gjøre Indkjøb; men selv om virkelig denne Værdi indeholdes i disse Varer, som er holdes i Markendetrierne, saa er det dog et stort Spørgsmaal, om de opbevares i en saadan Tilstand, at det vilde være tilraadeligt at byde og endnu mindre at tvinge Soldaterne til at spise, hvad der bliver dem leveret fra Markendetriet. Men for saa vidt det skal have nogen Betydning med den Varme, hvormed Krigsbestyrelsen omfatter Soldaterne, saa maa den ogsaa sørge for, at der ikke bydes dem mer eller mindre fordærvet Koft. Jeg er overbevist om, at der kan vises mange Exempler paa, at der fra Markendetrierne er blevet leveret fordærvet Koft, hvilket jeg dog ikke nu skal forbyde mig i. Den høitærede Minister troede, at det vilde være heldigt, om Soldaterne selv vare med til at gjøre Indkjøb. Jeg tror ikke, at dette har meget at sige; thi det er vistnok enhver bejendt, at i den første Tid efter

Soldatens Indkaldelse til Tjeneste er den hele Stilling, hvori han indtræder, høist forskjellig fra den Stilling, som han som frit Mand har været vant til at leve under. Der bliver udovet et Tryk paa ham fra alle Sider, saaledes, at selv om han har en Mening, og selv om han tror at have en i høj Grad begrundet Ret, saa tør han dog ikke meddele dette til sine Joresatte. Naar der skal gjøres Indkjøb, hvorved Soldaten selv skal være tilstede, saa sker dette som oftest saaledes, at der er en Underofficer med, men naar en Underofficer siger, at Noget godt kan bruges, saa gad jeg se den Soldat, som virkelig turde sige: Nei, det er for slet. Jeg skal ikke her udtale nogen Anklage eller Sigelse; men saa meget kan godt gjøres, at der virkelig ved saadanne Indkjøb har været opsparet en Kapital, som blev afkortet Soldaten, fordi han fik Bepsning, saaledes at der efter endt Skoletid har været 100 Rd. tilovers, hvorfor der da blev afholdt et glimrende Bal, hvori Underofficerer og Menige deltog. Jeg tror, at dette er et Bevis paa, at der ved de Indkjøb, som have været gjorte, ikke just har været taget det allerførste Hensyn til, at Soldaten i Virkeligheden fik saa god og kræftig Spise, som der kunde staves tilveie for de Udværg, som der blev gjort ham, fordi han skulde bepsises. Naar dernæst den høitærede Minister udtalte, at det var Krigsbestyrelsens Nigt i det Hele at passe paa, at Soldaterne virkelig fik den Næring, som var nødvendig for dem, saa synes det mig, at det er et underligt Standpunkt, som den høitærede Minister her indtager; thi jeg tror ikke, at der findes Mange, som ikke nok vilde vide at pleie deres eget Legeme paa bedste Maade. (Ankjaer: Der findes Hundreder!). Jeg hører, at det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds siger, at der findes Hundreder; men jeg tror, at dette er temmelig meget sagt, og jeg tillader mig at tro det Modsatte. Jeg har selv staaet i de Meniges Rækker, men jeg har kun set een eneste Soldat, som ikke har sørget for at pleie sit Legeme paa bedste Maade, saa at jeg tror, at det vil falde meget vanskeligt at finde Hundreder. Den væsentligste Anledning, til at det ærede Medlem kom til at slutte saaledes, var vistnok fordi han til den menige Soldat nævner en Mistiklid, som ingenlunde bør være tilstede. Jeg synes, at det er en underlig Retning, at gaa frem i, og saare ufølsomt at ville unyndiggjøre Folk og stille sig op som Værge for de menige Soldater. Jeg kan virkelig ikke tro, at dette kan fremme Soldaternes Moralitet i det Hele taget. Det er min Mening, at vi, for saa vidt det lader sig gjøre under de Forhold, som ere tilstede i Hæren, og for saa vidt Disciplinen i det Hele taget tilsteder, bør stille Soldaten frit og stille ham saaledes at han ogsaa kan faae Lov til at anbende de Midler, der staa til hans Raadighed, det være sig gennem Lønning